

Alarma social l'habitatge

- Frigo, la darrera gran fàbrica
- Ca l'Isidret
- Què passa al CAP Vila Olímpica?
- Bénédicte Jacquemin Leonard

El veïnat del bloc del carrer Dr. Trueta/Badajoz
es mobilitza contra la seva expulsió

Editorials

ÍNDEX

EDITORIALS.....	3
Context polític	
Alarma social, l'habitatge	
EN PORTADA	4
Frigo, la darrera gran fàbrica del Poblenou	
No a l'amiant	
Ca l'Isidret, un nou espai per fer barri	
La Nova Xarxa Bus al Poblenou	
Què passa al CAP Vila Olímpica?	
MOBILITAT.....	12
Aparcaments, carrils bici i el necessari canvi de model	
ESPAI VIOLETA.....	14
La Maternitat d'Elna	
MEMÒRIA I PATRIMONI.....	16
La tèrmica del Besòs	
GENT AMB VEU PRÒPIA.....	18
Bénédict Jacquemin Leonard	
PAISATGES HUMANS.....	20
Passatge Piquer: on les generacions es troben	
VIDA DE BARRI.....	22
ConnectHort / Parelles lingüístiques / Traster de Can Ricart / Una vida plena de vides / Joncar petit / Units pel tramvia	
Receptes del món. La Joy	

Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou

Rambla del Poblenou, 49, 08005 BCN Tel. 933 569 732
 elpoblenou@elpoblenou.cat www.elpoblenou.cat
 Secretaria..... dilluns, dimecres i dijous de 7 a 9 h
 Assessoria urbanística..... dimecres de 7 a 9 h (concerteu hora)
 Assessoria jurídica..... dimecres de 7 a 9 h (concerteu hora)

Fes-te soci/sòcia

Perquè els problemes del barri surtin a la llum i es resolguin ens cal ser una entitat forta, és per això que la teva aportació és important.

- La nostra entitat està formada de persones com tu, unes només aporten poc més d'un euro al mes de quota, altres hi dediquen part del seu temps lliure en la defensa del barri. De la manera que sigui, com més serem més força tindrem.
- Rebràs la revista *El Poblenou* a casa i tindràs dret a estar informat i a participar en la vida interna de l'entitat.
- Ser soci/a de la nostra entitat no comporta cap avantatge material: no som una empresa de serveis ni depenem de cap administració. Les quotes de socis són bàsiques per garantir la nostra independència.
- L'única condició per ser soci és que estimis el barri.
- L'únic benefici que tindràs és la satisfacció de contribuir a fer-lo més habitable.

Alta de soci/a

Nom i cognoms:
 Adreça:
 Població: CP:
 Telèfon: @ mail:
 DNI:
 Quota anual: 20 € ☐ Quota de suport de € ☐
 Domiciliació del pagament a través de la Caixa/banc:
 IBAN:

(Signatura)

Revista *El Poblenou* n.99
 Desembre 2017

Edició:
 Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou

Equip de Redacció: Salva Clarós, Montse Milà, Josep Pascual, Xavier Pegenaute, Joan Maria Soler, Estrella Pineda, Gemma Canela

Col·laboradors: Ferran Saro, Sílvia Casorrán, Grup de treball 4 pediatres Vila Olímpica, Genís Barrera, Raquel Ruiz Tebar, Patricia Pujante, ConnectHort

Coordinació: Gemma Canela

Fotografies: Salva Clarós, Patricia Pujante, Carles Peña, Joan Maria Soler

Portada: Joan Maria Soler

Correcció: Josep Pascual
 Disseny gràfic / maquetació: Joan Maria Soler
 Impressió: Gràfiques Campàs
 Tirada: 3.000 exemplars
 Publicitat: Carme Martínez (629 046 004)
 comercial@elpoblenou@gmail.com
 Dipòsit legal: B-48543-97

El Consell de Redacció i l'AVVP no es fan responsables de les opinions expressades en les col·laboracions inserides a la revista, que han de considerar-se com a opinions personals dels sotassinats, tret de l'Editorial i tot allò que està signat com a Redacció. La revista és de distribució gratuïta i es finança a través de la quota dels socis de l'AVVP i dels espònsors i anunciant (la línia editorial és absolutament independent d'aquestes institucions i empreses).

Alarma social, l'habitatge

Declaració Universal dels Drets Humans, article 25.1; Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, article 34.1; Constitució Espanyola, article 47; Estatut de Catalunya, article 26; Carta Municipal de Barcelona, preàmbul i article 85. Sí, sí, és així, totes les jurisdiccions hagudes i per haver certifiquen el dret a l'habitatge. Per posar-ne un exemple, l'article 26 de l'Estatut diu: "Les persones que no disposen dels recursos suficients tenen dret a accedir a un habitatge digne, per a la qual cosa els poders públics han d'establir per llei un sistema de mesures que garanteixi aquest dret, amb les condicions que determinen les lleis".

Tenim el dret, diuen, però com s'exerceix aquest dret? Doncs pagant, i pagant moltíssim, el contrari de la definició intrínseca de tenir un dret.

Al Poblenou, des de fa uns anys, la paraula gentrificació està en boca de tothom. I no per moda, sinó perquè és la realitat que viuen constantment molts veïns i veïnes nostres. El veïns de classes populars, amb lloguers que no siguin de Renda Antiga, com pluja fina, estan sent expulsats del barri. De mica en mica, se substitueixen per turistes, i també en alguns casos per altres veïns i veïnes,

però només si tenen un alt o altíssim poder adquisitiu. En època d'Internet, amb webs d'accés immediat, només cal anar a qualsevol portal de venda o lloguer d'habitatges per comprovar quins són els preus actuals de l'habitatge al Poblenou. Segons *El Periódico* (19/06/2017), el preu dels lloguers a Sant Martí-Poblenou ha sofert un important augment (9%) el primer semestre del 2017, que ha situat el metre quadrat de lloguer en els 14 euros mensuals de mitjana; així, doncs, 60 m², costen 840 €. Al portal <https://interactius.ara.cat/lloguers/indicadors/barcelona>, s'indica que al Poblenou la mitjana del preu actual del lloguer és de 899,89€, i fa 1 any era de 785,11 €, un increment del 14,62%. I això, són dades "oficials", que la realitat és molt més dura. Segons el portal <http://agenciahabitatge.gencat.cat/indexdelloguer/> d'index de referència de lloguer, per un pis de 60m², en bones condicions, el preu que s'hauria d'aplicar és de 438 €; vaja, la meitat.

Si no volem un barri habitat en exclusiva per turistes i uns quants veïns i veïnes prou rics, no ens queda sinó lluitar, denunciar, exigir els nostres drets, interpel·lar totes les administracions... Ha de canviar la situació, perquè parlem del nostre barri, de casa nostra.

Context polític

Catalunya està vivint una greu situació política i social. La forta repressió policial del dia 1 d'octubre, l'aplicació del 155 i l'empresonament dels activistes socials Jordi Cuixart i Jordi Sánchez i d'una part del govern català, són les mostres més greus d'una resposta desmesurada, intolerant i autoritària davant d'un conflicte polític que en cap cas es pot resoldre per aquesta via.

Les entitats socials no podem restar indiferents davant d'aquesta actitud regressiva i de manca de respecte per les nostres institucions. Com a AVV no podem compartir que no s'hagin propiciat vies de diàleg que permetin impulsar una via de solució al repte que des de la ciutadania de Catalunya es planteja. Respectem profundament totes les opcions polítiques democràtiques i valorem la riquesa que representa, per a qualsevol societat, aquesta diversitat. Som conscients que al nostre barri hi ha molta gent amb op-

cions diferents i amb estratègies diverses de com assolir els seus objectius. Un dels punts més importants de la democràcia és la possibilitat d'expressar les nostres opinions i lluitar pacíficament pels nostres ideals en llibertat.

Avui, a casa nostra, aquesta llibertat no està prou garantida. Fem una crida a poder construir el nostre futur de forma democràtica, pacífica, lliure i respectuosa. Exigim la llibertat dels representants de l'ANC, Òmnium i del Govern.

Cal que tots els nostres representants polítics actuïn de forma democràtica i transparent. Cal treballar per garantir la cohesió social. La solució ha de passar per un diàleg real i que es faci, també, des de la responsabilitat. És així com hem de poder afrontar tots els reptes de la nostra societat.

La Junta de l'AVVP

Espònsors:

Frigo, la darrera gran fàbrica del Poblenou

El mes d'octubre passat va tancar definitivament l'activitat industrial de gelateria a la planta de Farggi-La Menorquina (antiga Frigo) al Poblenou. El grup Lacrem, propietat de la família Farga, havia adquirit recentment la marca La Menorquina, i el motiu del tancament de la fàbrica del Poblenou seria la concentració de la producció a la factoria que tenia aquesta empresa a Palau-solità i Plegamans.

El Poblenou ha vist tancar moltes fàbriques, la majoria a les dècades dels 70 i 80, quan la crisi industrial va desmantellar pràcticament el Manchester català.

La Frigo, però, va sobreviure. Fundada el 1927 amb el nom d'Industrias Frigoríficas de Alimentación, va ser la primera fàbrica de gelats d'Espanya. S'instal·là al Poblenou a la ubicació actual, ocupant una parcel·la de 13.502 metres quadrats amb diverses edificacions. El cos principal de la fàbrica, al xamfrà dels carrers de Perú i Bilbao, data de 1959, és d'estil racionalista obra de l'enginyer Joaquim Romaguera. Està protegit pel catàleg del patrimoni industrial del Poblenou en el grau de Bé Cultural d'Interès Local (BCIL), i la resta d'edificacions amb un nivell menor de protecció.

El novembre de 2008 la multinacional Unilever, propietària de la Frigo, va estar a punt de tancar la fàbrica del Poblenou enmig d'un dur pla de reestructuració, que contemplava la fi d'aquella activitat productiva amb l'extinció de 268 contractes a través d'un expedient de regulació d'ocupació (ERO). Però sorprenentment el grup català Farga, fabricant dels gelats de la marca Farggi, es va quedar amb la fàbrica i amb 85 dels treballadors. Allò va suposar una salvació parcial i temporal per a alguns. Amb l'adquisició d'aquell gran actiu industrial Farggi afrontava les seves expectatives de creixement. Posteriorment (abril de 2017) adquiriria la marca La Menorquina i ampliaria capital amb l'entrada de l'entitat capital risc Black Toro Capital. Aquests darrers moviments de creixement són els que han derivat en una reordenació dels actius del Grup, que ha concentrat la producció a Catalunya a la seva planta del polígon industrial de la Riera de Caldes.

Qui més hi ha perdut en aquestes reestructuracions són els treballadors, una part important dels quals van perdre la feina i la resta han vist precaritzar les condicions laborals. Blas Gallego,

expresident del Comitè d'Empresa de Farggi al Poblenou, explica que el passat mes de setembre l'empresa va presentar un ERO que afectava tots els centres de treball. La plantilla va convocar vaga i aturades parcials per obligar l'empresa a negociar. El resultat de la negociació entre representants dels treballadors i empresa va acabar amb l'acomiadament d'unes 43 persones, la majoria de les quals el va acceptar voluntàriament amb jubilacions anticipades. Els treballadors actuals que havien començat a treballar a Frigo, com el Blas, que treballava a la fàbrica del Poblenou des de 1998, han patit successives pèrdues de condicions laborals, primer per la reforma laboral que va fer caure el conveni estatal de gelats amb la conseqüent pèrdua

de millores negociades en conveni. També l'empresa ha aprofitat per canviar contractes indefinits per fixos discontinus al·legant estacionalitat de l'activitat. I ara els treballadors desplaçats de la fàbrica del Poblenou estan a l'espera que s'unifiquin les seves condicions laborals i salarials amb els de la fàbrica receptora de Palau-solità.

L'altra gran pèrdua, explica Blas, és deguda a la deslocalització. Ell va néixer al barri del Clot i anava caminant a la fàbrica travessant la Gran Via, que llavors era una successió d'hortos i naus industrials. Molts dels treballadors han vist durant tres dècades com la transformació urbana canviava el paisatge del Poblenou, i sempre amb el temor que la pressió immobiliària acabaria per

desplaçar l'activitat industrial. En ple districte 22@, la Frigo era una peça de "caça major" per a les immobiliàries que havien temptejat en diverses ocasions la Frigo per liquidar l'activitat industrial i poder executar el que a l'emparedat del 22@ significa uns importants aprofitaments urbanístics en la construcció de molts metres quadrats d'oficines. La finca ara ha sigut venuda a un promotor que a través d'un pla de millora urbana proposarà una nova ordenació en què hi haurà oficines, amb tota probabilitat també habitatges en el cos principal que té la màxima protecció patrimonial, i també zona verda i equipaments de propietat municipal.

Estrella Pineda
Salvador Clarós

El patrimoni industrial

El Catàleg del Patrimoni Industrial del Poblenou ha permès conservar una àmplia varietat d'elements històrics de la indústria alimentària com la Frigo que és la que compta amb major nivell de protecció BCIL. Aquesta empresa va començar en el sector dels làctics. Altres empreses del sector són la RAM, de la qual es conserva una xemeneia, o Cacaolat-

Letona, també amb protecció parcial de les edificacions. Del sector alimentari es conserven també algunes farineres al Barri de la Plata, com Can Gili, o les fàbriques de pasta de sopa Magin Quer al carrer Llull, i La Fama, a Roc Boronat. També al Poblenou hi ha algunes indústries frigorífiques com les fàbriques de gel La Sibèria i la fàbrica San Antonio del gremi del mercat del peix.

No a l'amiant

L'amiant és un mineral que mata, i aquesta afirmació no és gratuïta. Els treballadors de Macosa, antiga Can Girona, que van treballar des de final de la dècada dels 60 fins als 90 del segle XX a la fàbrica del Poblenou, en nombrosos treballs, van fer servir i manipular amiant i en van respirar la pols i la fibra. Ara, un cop jubilats i quan han passat més de 30 anys, l'amiant ha tornat a les nostres vides de forma letal i mortífera. En els darrers 5 anys uns vint-i-cinc companys treballadors de Macosa han sofert les conseqüències de l'amiant i han mort. I actualment un nombre semblant de treballadors pateix malalties derivades de l'amiant, com són: càncer de pulmó, asbestosi, mesotelioma i altres tipus de càncers.

L'amiant és un cancerigen tan potent que l'OMS ja l'any 1977 el va classificar com el més agressiu per a les persones i el Parlament europeu va dictar normatives per a la retirada de l'amiant de forma controlada. Però seguim envoltats d'amiant pertot arreu: dipòsits, canonades, teulades, en aïllaments, etc., i encara que l'amiant està prohibit a Catalunya des del 2002, malauradament l'amiant, aquest mineral tan perillós, continua ben present, fins i tot en edificis públics i en les nostres vides quotidianes.

És per aquesta raó que els Jubilats de Macosa-Alstom Afectats per l'Amiant fa uns quants mesos que hem començat una campanya contra l'amiant. Pensem que cal conscienciar els nostres governants i el conjunt de la ciutadania d'aquest gran perill que tenim tan a prop.

Estem recollint signatures, hem visitat els hospitals principals de Barcelona i d'altres ciutats, tenim el suport de la CONFAVC i de la FAVB, i d'instituts

del Poblenou i de molts col·lectius i entitats així com dels companys en actiu d'Alstom. Hem parlat amb els diferents grups municipals i del Parlament de Catalunya, i l'Ajuntament de Barcelona ha aprovat una declaració institucional en què es compromet a donar suport a les propostes de la nostra campanya contra l'amiant:

- Elaboració d'un cens de l'amiant instal·lat.
- Un programa per desamiantar prioritàriament col·legis, hospitals i edificis públics.
- Compliment rigorós dels controls i revisions mèdiques postocupacionals.

■ Coordinació i major dotació econòmica per a la investigació de les malalties que provoca l'amiant.

Contra l'amiant tolerància zero. La campanya contra l'amiant seguirà fins a presentar les signatures al president de la Generalitat i a l'alcalde de Barcelona.

Des d'aquí volem donar les gràcies a totes les persones, veïns i veïnes, entitats, institucions, mitjans de comunicació, metges i professionals que estan fent costat a la campanya contra l'amiant.

Ferran Saro

CA L'ISIDRET

Ca l'Isidret, un nou espai per fer barri

El context

El Casal de Ca l'Isidret, situat a la confluència dels barris de Provençals del Poblenou, Sant Martí de Provençals, la Verneda i la Pau i el Besòs i el Maresme, finalment ha obert les portes. Ho ha fet després de molts anys de reivindicació veïnal i dos anys més tard del que estava previst, en un territori castigat durant força temps per la manca d'inversió pública i amb un nombre significatiu de veïns amb condicions socioeconòmiques adverses.

D'altra banda, el Casal de Barri, actualment gestionat per la Taula Eix Pere IV, es troba a tocar del carrer Pere IV en una zona de contrastos on per una banda el 22@ ha deixat diversos buits i entorns urbans degradats, però on alhora es concentren nombrosos edificis amb una gran densitat de població. És en aquest context que pren més força la visió de Ca l'Isidret com a node potencial des d'on dinamitzar socialment, culturalment, econòmicament i urbanísticament els barris que l'envolten.

Un espai per al veïnat i les entitats

Amb l'obertura del Casal els veïns

i les entitats han guanyat un espai molt necessari en aquella àrea que permetrà fomentar la participació i teixir i enfortir les relacions entre el veïnat i el teixit associatiu existent, alhora que afavorirà el desenvolupament de noves iniciatives i projectes que connectin els barris i la seva gent.

La intergeneracionalitat, un dels pilars del Casal

A Ca l'Isidret hi conviuen el Casal de Barri i l'antic Casal de gent gran de Paraguai-Perú. Tot i que actualment ambdós espais es troben separats físicament, es preveu que el 2018 comencin les obres per trencar aquestes barreres físiques. Des de la Taula es vol avançar cap a la construcció d'un projecte conjunt, comunitari i transversal que faci confluïr en un únic espai les dinàmiques pròpies d'un i altre equipament amb la intergeneracionalitat com a element cohesionador i inclusiu.

D'altra banda, l'espai de cuina de què disposa el Casal serà un altre dels elements des d'on enriquir les relacions integrant-hi la diversitat d'edats, de gèneres i de cultures que hi ha al territori.

Un node per a l'impuls de l'economia social i solidària

Davant de les necessitats socials, culturals, educatives i econòmiques del territori cal apostar per models de desenvolupament que siguin sostenibles, que fomentin una economia local, que tinguin un retorn social i que afavoreixin l'apoderament del veïnat i les entitats com a mesures per a l'enfortiment dels barris. És per això que a Ca l'Isidret es vol posar èmfasi en l'acollida i l'impuls d'entitats i iniciatives de l'economia social i solidària que ajudin a assolir aquests objectius i fomentin els valors que elles mateixes promouen.

Un projecte en construcció

Les portes de Ca l'Isidret tot just s'acaben d'obrir. Esperem que el veïnat i les entitats aviat es facin seu el Casal, l'omplin de vida i esdevinguin co-creadors en el procés de construcció col·lectiva d'aquest espai pensat per a tothom.

Gemma Canela

Benvingudes i benvinguts a Ca l'Isidret!

L'activitat a Ca l'Isidret ja ha començat, però des del Casal convidem els veïns, les entitats i els moviments socials de l'entorn a participar-hi activament, a construir col·lectivament el projecte i a donar-li vida conjuntament perquè Ca l'Isidret esdevingui un espai per a tothom.

Teniu idees, propostes, projectes que vulgueu desenvolupar per millorar els vostres barris? En quines activitats us agradaria participar? Voleu conèixer la programació que

tenim prevista per al primer trimestre del 2018?

Contacteu amb nosaltres!

Ens trobareu al:
Casal Ca l'Isidret: c. Paraguai, 2 (cantonada amb Josep Pla). Horari: matins de dilluns i dimecres de 10 a 13 h, i totes les tardes de dilluns a divendres de 16 h a 21 h.

Correu-e: casalcalisidret@gmail.com

Facebook: Casal Ca l'Isidret

Twitter: twitter.com/ccalisidret

També trobareu informació de Ca l'Isidret al web de la Taula Eix Pere IV: www.eixpereiv.org

ART i PART

Poblenou

info@salabeckett.cat
#ARTiPARTpoblenou

Creació artística
comunitària
als barris
barcelona.cat/artipart

Informa't i participa!

bdccomunitaris@bcn.cat
BcnDCultural
#BcnDCultural17

La Nova Xarxa Bus al Poblenou

La fase 5.1

Aquests dies sentim tot de veus descontentes amb els canvis de la nova xarxa de bus al barri. Els canvis, per definició, no agraden. Sobretot quan ens obliguen a modificar els hàbits més quotidians com agafar 'el meu bus a la meva parada'. Es tracta de la implementació de la fase 5.1 de la nova xarxa de bus, la penúltima per tenir la xarxa completa abans que acabi l'any 2018.

La filosofia de la Nova Xarxa Bus és l'alta freqüència en eixos directes en totes direccions (eixos mar – muntanya i Llobregat – Besòs) perquè amb un sol transbordament puguin ser cobertes totes les relacions possibles a Barcelona. Fins ara, únicament es disposava de bona freqüència als corredors històrics cap al centre de la ciutat.

La nova fase 5.1 inclou les línies D40 (pl. Espanya–Via Favència), V5 (Mare de Déu de Port–Pedralbes), V29 (Diagonal Mar–Roquetes) i V31 (Mar Bella–Trinitat Vella), que van acompanyades de nous carrils bus.

En el nostre barri, a banda de les noves V29 i V31, la H14 es desplaça de Pujades–Llull a l'eix Tànger–Pere IV, mentre que, en canvi, les B20 i B25 passen de Tànger/Almogàvers–Pallars a Pujades–Llull. Aquest canvi es fa per reforçar l'eix horitzontal de Tànger, ja que no disposava de cap línia d'alta freqüència ni tampoc de cap servei de metro. En canvi, l'eix de Pujades està cobert també per la línia 4 de metro, i per això s'hi desplacen les línies B20 i B25.

Uns altres canvis que estan trasbalsant el barri són les supressions de les línies 40, 42, 26 i 36. Les dues primeres

són substituïdes en part per la H14, la 26 se substitueix parcialment per la nova V29, mentre que la 36 es reemplaça per la nova 136 que comunicarà el Besòs amb l'hospital del Mar cada 30 minuts.

Per a l'any 2018 al barri restaran per implantar les línies verticals V23 (Pamplona–Badajoz, a canvi de la línia 92) i V25 (Roc Boronat–Llacuna, a canvi de la línia 192).

És important aconseguir una regularitat de pas de totes aquestes línies i un interval de pas màxim de 8 minuts en dia feiner.

Zones desateses

Hi ha una part del barri (la zona d'Espronceda/Bac de Roda–Marroc) que abans tenia quatre línies directes al centre (40, 42, B20 i B25) i que ara es queda sense cap línia al centre, i que tampoc tenen metro a prop. Només compten amb la H14, però que no segueix recte. En conjunt el nombre de busos/hora hauria de ser equivalent (uns 10 busos/hora), però la destinació que ofereix la H14 no és el centre de la ciutat sinó Drassanes. Els canvis entre la H14 (inicialment la línia que anava al centre) i la H16 (inicialment la línia que resseguia tot el litoral) recordem que van tenir lloc davant la queixa dels veïns del Front Marítim, que perdien la 41 directa al centre i en canvi se'ls oferia una H16 que no anava al centre. És per això que la H14 i la H16 fan un intercanvi de trajectòria a l'altura del parc de la Ciutadella. No obstant això, ara que els veïns atesos per la H14 tampoc tenen una alternativa al centre de la ciutat (ni metro) potser és l'hora de replantejar els itineraris

d'aquestes dues línies.

Una altra zona del barri que ha notat el canvi és la de Pujades/Llull–Selva de Mar. Aquest àmbit estava cobert per la H14 i la 36, una línia d'alta freqüència i una altra amb poc servei, i ara tenen la B20 cada 20 minuts i la 136 cada 30 minuts. Tot i que aquest eix està cobert també per la línia 4 del metro, la pèrdua de servei per descomptat sempre es percep com una cosa negativa.

Sent conscients que els canvis no agraden, us convidem a experimentar la nova xarxa i a explicar-nos quines conseqüències està tenint en el vostre dia a dia. Des de l'AVV Poblenou volem estar atents als canvis en mobilitat del barri per tal de poder-ne fer el seguiment i reclamar-ne les millores en cas necessari. Escriu-nos a elpoblenou@elpoblenou.cat i explica'ns el teu cas, indicant a l'assumpte 'canvis xarxa bus'.

Temes pendents

A l'AVV Poblenou seguirem reclamant millores de transport públic com ara la connexió dels tramvies per tota la Diagonal: els 3,6 km que falten per enllaçar Glòries amb Francesc Macià permetran connectar-nos directament amb totes les línies de metro de la ciutat i FGC.

D'altra banda, conjuntament amb la FAVB estem estudiant propostes per millorar les connexions en transport públic fins als centres d'atenció primària i hospitals. Us mantindrem informats!

Sílvia Casorrán

Perfums. Bufandes. Clavicordis.

A les botigues de barri hi ha regals per a tots els gustos.

Viu el teu Nadal

Emporta-te'ls embolicats amb paper de nadal o amb un embolcall de roba a les casetes del barri.

Ens trobaràs a l'entorn de Mercat Sant Martí i Can Saladrigas

barcelona.cat/nadal
#viuelnadal

Anuncia't

629046004

Amb la teva presència a la revista del barri tothom hi guanya!

comercialelpoblenou@gmail.com

Què passa al CAP Vila Olímpica?

Fons de Solidaritat de la Fundació Agbar Font de solidaritat

AJUTS AL PAGAMENT DEL CONSUM DE L'AIGUA

El Fons de Solidaritat de la Fundació Agbar és una font solidària que brolla per arribar als qui més ho necessiten. Per això col·laborem amb Càritas, la Creu Roja i els serveis socials dels ajuntaments per ajudar les famílies que tenen problemes per pagar la factura de l'aigua i, d'aquesta manera garantir l'accés al consum bàsic d'aigua a tothom. Arribant allà on puguem ajudar. Des que aquest fons es va posar en marxa, hem beneficiat a més de 45.000 persones. Obrint-nos camí, com l'aigua.

L'aigua de la teva vida

"Ho sentim, en aquests moments no hi ha cap pediatre disponible al CAP Vila Olímpica. Si té qualsevol urgència pot anar al CAP Barceloneta."

Aquesta és la resposta que algunes famílies van rebre a mitjan novembre quan van portar els fills d'urgències al CAP: a Vila Olímpica no hi havia pediatres.

Els antecedents

Tot va començar a l'estiu, quan el nombre de pediatres va començar a disminuir i ningú venia a substituir-los, fet que va col·lapsar el servei de pediatria. L'equip, format llavors per tres pediatres a jornada completa, un a mitja jornada i dues infermeres, es va veure afectat per diversos motius. D'una banda, durant el juliol la gerència del Pamem, actual gestora del CAP, va prescindir dels serveis d'una de les tres pediatres a temps complet argumentant que li faltava un document de convalidació de l'especialitat de pediatria, tot i que feia 19 anys que exercia com a pediatre en aquest centre.

Aquesta decisió, reforçada per la voluntat de la gerència d'implantar un nou model assistencial

amb tres pediatres i tres infermers en el qual es delegaven a infermeria tasques pròpies dels pediatres, deixava el servei amb un equip de dos pediatres a jornada completa i un a mitja jornada per atendre una població aproximada de 4.600 menors d'entre 0 i 14 anys. Una ràtio molt superior a la recomanada pel CatSalut, que se situa entre els 800 i els 1.000 nens per pediatre.

Amb tot, el col·lapse absolut es va produir quan, en marxar una altra de les pediatres del centre, les dues que quedaven per atendre tota la població van causar baixa mèdica i el CAP es va quedar sense pediatres.

Els efectes

Anul·lació de visites programades i de revisions del nen sa, nombrosos infants sense pediatre assignat, temps d'espera molt llargs per ser visitats, sobresaturació del personal sanitari, derivacions al CAP Barceloneta per la manca de pediatres a Vila Olímpica..., són alguns dels efectes principals fruit del trencament d'un equip de pediatria que funcionava molt bé i que tenia la plena confiança i satisfacció de les famílies.

Tot plegat acompanyat d'una manca total de comunicació i d'informació per part de la gerència i del personal del CAP.

La mobilització

Veient com aquesta situació estava afectant i comprometent l'atenció sanitària dels nostres fills, un grup de famílies, amb el suport de les AAVV

de la Vila Olímpica i del Poblenou, de diverses AFA del barri, així com de la xarxa de 0 a 3 de Sant Martí, ens vam començar a organitzar per fer visible la problemàtica, demanar explicacions i responsabilitats i exigir solucions per restablir la normalitat al servei de pediatria.

Després d'assistir al Consell de Salut del districte de Sant Martí i al Consell de Barri de la Vila Olímpica, d'engegar una campanya de recollida de signatures a través de la plataforma change.org per garantir un mínim de quatre pediatres al CAP, i de presentar queixes a diferents organismes com el CatSalut i el Síndic de Greuges, com també a la Gemma Tarafa, comissionada de Salut de l'Ajuntament de Barcelona, el 22 de novembre se'ns va convocar a una reunió amb la gerència del Pamem i representants del districte de Sant Martí. Resultat? El reconeixement d'una falta de comunicació interna i externa amb les famílies i el compromís de contractar dos pediatres a jornada completa, de manera que finalment, i gràcies a la gran mobilització de les famílies, el servei de pediatria del CAP estarà format per quatre pediatres i tres infermeres. Així mateix, s'informa de la contractació d'un metge de família amb experiència pediàtrica que romandrà al centre fins que passi la temporada de malalties d'hivern i s'acorda la creació d'una comissió de seguiment.

On som ara?

Si bé durant el mes de desembre s'hauran d'incorporar dues noves pediatres, mentrestant la cobertura del servei

es farà amb la pediatria del centre que està en actiu, amb metges de família i parcialment amb pediatres derivats d'altres CAP gestionats pel Pamem.

Amb tot, situacions com aquesta costen molt de revertir i de ben segur caldrà temps per restablir la normalitat, atendre les visites i revisions anul·lades i perquè les famílies recuperin la confiança en la gestió del centre.

Aquesta situació s'hauria pogut evitar amb una millor gestió, planificació, control de la situació i comunicació. D'altra banda, tenint en compte el dèficit de pediatres existent i el fet que a Catalunya hi hagi un 40% de pediatres exercint la professió sense l'homologació del títol, tot fa pensar si no va ser precipitada la decisió de prescindir, amb aquest pretext, d'una de les pediatres, sense ni tan sols preveure'n un substitut.

Encara hi ha moltes coses per fer i millorar i caldrà seguir vetllant perquè s'acompleixin els compromisos i es respecti el dret dels infants de rebre una atenció sanitària de qualitat.

Com a experiència ens ha sorprès gratament com ens podem arribar a mobilitzar i organitzar per aconseguir el que és just pels nens i nenes. Per a les nou dones que formem el grup de treball ha sigut tot un aprenentatge conèixer-nos i dedicar part del nostre (escàs) temps a lluitar per reclamar el que considerem que és un dret.

Si voleu més informació podeu visitar la pàgina <https://4pediatresvo.wordpress.com>

Grup de treball 4 pediatres Vila Olímpica

Llar d'infants subvencionada Casals tot l'any – festes aniversari

Projecte educatiu – trilingüe – càmeres videovigilància a les classes – pati cuina pròpia – psicomotricitat – natació – escola + sostenible

Chiqui La Vila
escola bressol

10 anys al barri!

c/Salvador Espriu 71, Vila Olímpica
C.C. Centre La Vila, sortida platja / 93 221 95 79
info@chiquilavila.org / www.chiquilavila.org

Aparcaments, carrils bici i el necessari canvi de model

Zona de Baixes Emissions Rondes BCN

Aquest 1 de desembre ha entrat en vigor la zona de baixes emissions de l'àmbit rondes de Barcelona, una àrea on es restringeix progressivament la circulació dels vehicles més contaminants. L'objectiu de la mesura és garantir una millor qualitat de l'aire que respirem.

Per ara només es restringeix el trànsit dels vehicles contaminants quan la Generalitat decreti 'episodi de contaminació ambiental per diòxid de nitrogen (NO₂)'. A partir de gener de 2020 la restricció serà permanent. Per tant, tots aquells ciutadans que no hem rebut l'etiqueta de la DGT per als nostres cotxes ja podem anar pensant què farem amb el vehicle quan no pugui circular a Barcelona. És una qüestió de SALUT (a més de multes que paguem a la Unió Europea) i ja era hora que els polítics actuessin fermament.

La xarxa de carrils bici

A la ciutat fa anys que veiem com la xarxa de carrils bici es multiplica. Els primers carrils bici es feien sobre les voreres, traient espai als vianants. Però donat que no es vol molestar els vianants, ja que Barcelona és una ciutat on es camina molt, ara els carrils bici nous es fan a la calçada, traient espai d'aparcament o de circulació dels vehicles de motor.

Treure espai al cotxe sovint esdevé un gran conflicte. Recordem quan es va fer el carril bici de Pujades, durant l'anterior mandat. Així mateix ha passat amb la superilla del Poblenou i amb cada nou carril bici del barri.

I és que, igual que passa amb el vianant o el vehicle de motor, la bicicleta necessita que tots els carrers de la ciutat siguin pedalables de forma segura. És a dir, amb carril bici allà on els cotxes i

motos circulen a 50 km/h, i compartint el carril de circulació allà on la velocitat dels vehicles a motor és de 30 km/h o inferior.

El carril bici de Taulat

El carrer Taulat és un carrer de casc antic pendent de reurbanitzar, amb algunes façanes que han de modificar la seva alineació, molt estret però que es fa servir de camí alternatiu per evitar la congestió de la ronda i Garcia Fària. És a dir, un carrer que hauria de tenir molt poc trànsit, que hauria de tenir tractament de plataforma única (com Joncar, per exemple), i que hauria d'estar pacificat de forma que vianants i bicicletes hi tinguessin prioritat.

Comentem quines estan sent les crítiques al carril bici de Taulat:

No calia aquest carril bici perquè ja hi ha carril bici al carrer Ramon Turró

A molts veïns els sobta que puguin existir dos carrils bici separats per dos carrers, però hem de tenir en compte que tenim molt pocs carrers pacificats a Barcelona, per tant, fins que no es pacifiquin els carrers, no queda més remei que realitzar carrils bici segregats per donar seguretat als ciclistes. A menor percepció de seguretat, menys usuaris s'atreveixen a agafar la bici.

D'altra banda, segons dades de l'Ajuntament, a la ciutat hi ha 150 km de carril bici i 2.800 km de carrils de circulació. Per tant, quina xarxa està realment sobredimensionada?

I encara hi ha un motiu de més pes. El carril bici de Ramon Turró neix a Ciutadella i mor a Selva de Mar, per tant, fa la funció de via local per connectar els barris del Poblenou. En canvi, el carril bici de Taulat realitzarà la funció de connectar la ciutat. Taulat finalitza un

gran eix bici horitzontal que connectarà Paral·lel - Pg. Colom - Pg. Circumvalació - Av. Icària - Taulat - Eduard Maristany. Això significa que a partir d'ara un veí de Sant Antoni que treballa a Diagonal Mar tindrà un eix bici directe per desplaçar-se a la feina. El mateix passa amb un estudiant que viu al Poble-sec i té la facultat al Campus Besòs de la UPC.

Han eliminat molta zona d'aparcament

Des de fa dècades Barcelona va reduint l'espai destinat al cotxe per cedir-lo als modes sostenibles (ampliació de voreres, carrils bici, carrils bus...). Aquesta política s'ha aplicat de forma gradual fins ara sense que hi hagi hagut un daltabaix a la ciutat. Aquesta implementació del carril bici al carrer Taulat és una actuació més encarada a aquesta política iniciada ja fa anys. I hem de tenir en compte que no és una política que s'hagi inventat Barcelona, sinó que és una tendència mundial que segueixen les principals ciutats del món.

El cas és que al Poblenou, a la zona 22@, tenim pendent de desenvolupar el que el Pla Especial d'Infraestructures del Poblenou va anomenar 'gestió públicoprivada dels aparcaments'. Tenim molts aparcaments sota els edificis nous d'oficines i hotels que podrien oferir places per als residents. L'espai públic és molt limitat i els carrers no poden estar plens de cotxes. Cal fer baixar les bicicletes i les motos de les voreres a les calçades, i els cotxes han d'anar majoritàriament als aparcaments subterranis.

Per què es fan carrils bici si estan sempre buits

Any rere any l'ús de la bici creix, i molt. De fet és el mode de transport que més creix amb diferència. Al Poblenou, hi ha hagut un abans i un després després de la implantació dels carrils bici

de Pujades, Ramon Turró, Àlaba, Ciutat de Granada, Sancho de Àvila, Bac de Roda. L'ús de la bici al barri ha crescut exponencialment, i no estem parlant de turistes, sinó de veïns del Poblenou que han vist en la bici un nou mode ràpid i eficaç per anar a la feina, portar els fills a l'escola o anar a fer les compres quotidianes de la setmana... El carril bici de Taulat tindrà un ús elevat ja que aquest connectarà no només el barri, sinó també la ciutat.

Les voreres del carrer Taulat al costat de la Rambla són massa estretes

Un altre dels aspectes polèmics, i amb raó, és que molts veïns veuen ara que les voreres del carrer Taulat són estretes. Potser la creació del carril bici ha fet descobrir als veïns una zona de carrer Taulat que fins ara havia maltractat el vianant amb unes voreres ínfimes.

Abans el cordó d'aparcament feia impossible que la vorera fos accessible per una a persona de mobilitat reduïda. Ara, la plataforma elevada de la vorera de fet no ha canviat, ja que l'actuació dels carrils bici és bàsicament pintura, però tot i que no ho sembla a primera vista, en realitat l'espai per a vianants com a mínim s'ha doblat. A Taulat a una banda de la Rambla s'ha doblat l'espai per a vianants, i a l'altra s'ha multiplicat per quatre. Tots tenim clar que la reurbanització del carrer Taulat queda pendent, i per això la reclamarem al Districte, però cal destacar que amb aquesta actuació tant els vianants com les bicicletes hi surten guanyant, tot mantenint una part de l'aparcament i les zones de càrrega i descàrrega del carrer.

Genís Barrera
Sílvia Casorrán

La Maternitat d'Elna

Espai de llum enmig de la foscor, espai de vida enmig de la mort, espai de dones i de solidaritat

Arran de la situació tan especial que es viu a Catalunya, els mitjans de comunicació catalans van publicar no fa gaire que la Maternitat d'Elna va ser un dels punts de distribució de les urnes utilitzades en el referèndum de l'1 d'octubre.

La Maternitat d'Elna?... Fem memòria. Unes 440.000 persones van fugir cap a França des de Catalunya, a conseqüència de la invasió del país per part de les tropes franquistes el 1939. No eren només catalans, hi havia gent de tot Espanya que havia anat venint a Catalunya fugint de l'exèrcit franquista. D'aquest gairebé mig milió de persones, 170.000 eren dones, criatures i gent gran. Hi havia un bon nombre de dones embarassades. Les criatures que naixien als camps on les autoritats franceses havien amuntegat els refugiats, tenien un 90% (un 90%!) de probabilitats de morir.

Moltes de les dones confinades als camps de refugiats a França no estaven compromeses políticament. Van fugir per por dels bombardejos, de la destrucció, de la fam..., però sobretot per por de les represàlies de les tropes franquistes que entraven en molts pobles i ciutats saquejant i matant.

Segons testimonis de les dones refugiades -recloses-, pel febrer de 1939 als camps d'Argelers, Sant Cebrià, el Barcarès i Ribesaltes, el fred era horrible, el vent no deixava caminar, la sorra feia mal, les poques mantes que tenien estaven humides per la cruïlla de l'hivern i les mares havien de protegir les criatures amb el propi cos. Els dies que feia sol (que no eren gaires) moltes mares cavaven un forat a la sorra i hi posaven les criatures dins per protegir-les del fred; però per si això no fos prou hi havia puces, rates, polls, fam..., a més de disenteria, pneumònia i tuberculosi, que eren malalties comuns en els camps. Com a conseqüència, l'índex de mortalitat, especialment de la població infantil, era molt elevat.

Providencialment, una jove mestra suïssa, de poc més de vint anys, Elisabeth Eidenbenz, que havia fet tasques humanitàries a la Guerra Civil Espanyola, va adequar un palauet mig abandonat, el Castell d'en Bardou, al municipi nord-català d'Elna, al Rosselló (departament francès dels Pirineus Orientals), i el va convertir en un espai on poguessin ser ateses mares i nadons, un lloc que ara coneixem com la Maternitat d'Elna. Elisabeth va buscar i rescatar de l'infern dels camps dones embarassades i les va dur, com deien elles mateixes, "al paradís". A més de dones refugiades als camps, també va acollir i amagar mares jueves que fugien dels nazis.

Les persones que van tenir l'honor de conèixer-la, la van descriure com una dona generosa, discreta, que fugia del protagonisme, però sobretot com

una dona valenta que no es rendia mai. Quan, posem per cas, els gendarmes de la França col·laboracionista anaven a buscar una mare jueva, s'hi plantava al davant i els cridava: "Això es Suïssa!"

Per què Elisabeth deia "això és Suïssa"

Davant la negativa del règim franquista d'auxiliar les persones exiliades, a Suïssa, com en alguns altres països, s'organitzà una xarxa de solidaritat per ajudar-les, anomenada Obra Suïssa d'Ajuda Obrera.

Part d'aquestes ajudes (roba, menjar, material sanitari...) arribaven a la Maternitat d'Elna a través dels corredors sanitaris oberts per la Creu Roja Internacional des de Suïssa. També arribaven aportacions de particulars com, per exemple, de Pau Casals.

A la maternitat hi van néixer uns 600 nadons (el primer el 7 de desembre de 1939) en les millors condicions possibles per a ells i les seves mares. També, com hem dit, va acollir mares jueves: uns 200 nadons d'origen jueu, hi van néixer.

L'exèrcit nazi va fer fora tothom i va tancar la maternitat l'abril de 1944.

La maternitat no sols va ser un lloc gestionat per dones i dirigit per Elisabeth Eidenbenz, també era un lloc on la solidaritat de les dones va fer possible que 600 nadons poguessin viure. L'Elisabeth portava les dones embarassades a la Maternitat quan aquestes eren al vuitè mes de gestació, i després de parir s'hi quedaven quatre setmanes per recuperar-se. Els nadons que no podien ser alletats per la mare, ho eren per d'altres, que cooperaven amb la seva llet per salvar els més dèbils. Però, a més d'aquesta cooperació, també s'encarregaven de mantenir la

maternitat en les millors condicions higièniques, d'ordre, de neteja...

La llum d'Elna s'ha de mantenir viva en la memòria col·lectiva, perquè Elna és part de la història de Catalunya i d'Espanya i perquè una dona extraordinària va fer possible el miracle.

Que no s'apagui!

Estrella Pineda

La tèrmica del Besòs

La central tèrmica de Sant Adrià de Besòs

La central tèrmica de “les tres xemeneies” que es troba entre els termes municipals de Sant Adrià i Badalona es va començar a construir el 1970 i va deixar d'operar el 2007, quan va ser substituïda per la tèrmica actual amb quatre turbines de cycle combinat de gas. Contenia tres grups idèntics de turbines de vapor de 350 Mw de potència cada un. Els contundents edificis de formigó allotjaven les calderes i les xemeneies d'evacuació de fums amb una alçària total de 180 m, que posteriorment van ser suplementats per cilindres metàl·lics de 20 m amb la finalitat de superar la capa d'inversió tèrmica de l'atmosfera barcelonina. Amb un total de 200 m d'alçària és l'edificació més alta del Barcelonès, amb l'excepció de la torre de comunicacions de Collserola.

Les tres xemeneies supervivents de l'antiga central tèrmica del Besòs no només singularitzen el paisatge urbà de la metròpolis barcelonina per la seva alçària (200 m), visibles des de llocs apartats com el cim del turó de l'Home i altres indrets del territori català, sinó que recorden que una ciutat és un ecosistema complex indissociable de les seves infraestructures, per més que aquestes resultin incòmodes o anties-tètiques a la vista d'alguns. Actualment la tèrmica, que va ser construïda la dècada dels 70, està fora de servei. Les edificacions que contenien les calderes amb les seves respectives xemeneies, més la nau de turbines van ser declarades bé cultural d'Interès local (BCIL) el 2016 després d'una consulta ciutadana organitzada per l'Ajuntament de Sant Adrià.

La producció elèctrica al litoral del Besòs ve de 1913 quan la companyia Energía Elèctrica de Catalunya va construir la primera central tèrmica per subministrar electricitat a la ciutat de Barcelona, en competència, llavors, amb la central tèrmica del Paral·lel de l'empresa Barcelona Traction, Light and Power (La Canadenca). Avui, aquest territori a la desembocadura del Besòs continua farcit d'infraestructures energètiques cabdals per a la ciutat. Els 4 cicles combinats de gas per a la pro-

ducció elèctrica d'Endesa i Gas Natural, la central tèrmica d'incineració de residus de l'empresa Tresa, que subministra energia elèctrica i climatització al districte 22@, les plaques fotovoltaiques del Fòrum i la depuradora d'aigües residuals del Besòs conformen tot un ecosistema que, junt amb la recent inaugurada Escola d'Enginyeria Tècnica Industrial (UPC) i altres centres de tecnologia del Campus Besòs, s'orienta cap a la transformació del model energètic i la gestió dels recursos urbans que demanda el nou model d'economia verda i circular del segle XXI. Per això té importància la preservació de l'antiga tèrmica, més enllà de la icònica presència d'unes gegantines estructures de formigó. Permet resseguir el fil històric de la formació de la ciutat des del paper de l'energia i la industrialització, en un moment en què l'amenaça del canvi climàtic exigeix repensar el món, canviant un model de desenvolupament basat en l'explotació dels recursos i l'abocament de residus a l'atmosfera i al mar per un altre concepte d'utilització i reciclatge dels recursos materials i energètics. Un canvi de paradigma que comença ja a apuntar transformacions en l'orografia social i econòmica de la ciutat.

La permanència de les tres gegantines estructures de formigó, d'ençà que una plataforma ciutadana en reivindi-

Patrimoni cultural de la metròpolis

qués el 2007 la conservació com a signe d'identitat i com a patrimoni industrial, ha estat envoltada de polèmica pel conflicte d'interessos entre ciutadans, administracions públiques i l'empresa propietària de la instal·lació. Això diu molt també sobre les dinàmiques socials pròpies dels processos de construcció i desconstrucció de la ciutat. Aquest vestigi, perquè la instal·lació ha sigut completament buidada dels sistemes tècnics de generació, es troba ara

isolat enmig d'una parcel·la de 28 ha de diferents propietaris. La negociació entre Ajuntament i propietaris persegueix l'obtenció de sòl públic, d'una banda, per a una reutilització cultural i preservació del front de mar, i de la banda dels propietaris, l'obtenció de plusvàlues a través de l'aprofitament immobiliari. Es tracta de la darrera gran extensió de sòl sense edificar al litoral de l'àrea metropolitana. Per això el futur de la zona ha generat una gran expectativa davant

el temor que acabi convertint-se en una promoció immobiliària que desvirtuaria la darrera façana litoral que pot es-ponjar una ja saturada i malmesa línia de costa. Esperem que les autoritats metropolitanes, junt amb els Ajuntaments, també el de Barcelona, estiguin a l'altura del que demanen avui els ciutadans i també el sentit comú.

Salvador Clarós

FARMÀCIA JAUME GIRO LOPERENA
DERMOFARMÀCIA
FÒRMULES MAGISTRALES
HOMEOPÀTIA - FITOTERÀPIA
DIETÈTICA - ELSIRS FLORALS
93 307 15 17
Maria Aguiló / Pujadas

CLINICA VETERINARIA POBLENOU
TELS. 93 300 8726 - 93 300 6021
CAMÍ ANTIC DE VALÈNCIA 18 • 08005 BCN
www.vetpoblenou.com/blog
HORARI: dilluns a divendres, 10-14h i 17-21h / dissabtes, 10-14h

Anuncia't
Amb la teva presència
a la revista del barri
tothom hi guanya!
629046004
comercialpoblenou@gmail.com

celler el vinyet
Rambla Poblenou, 66

GELATERIA EL TIO CHE
FABRICACIÓ PRÒPIA & ARTESANA
casa fundada l'any 1912
Rbla. del Poblenou, 44-46
08005 BCN
Tel. 93 309 18 72
www.eltioche.com

CLINICA DENTAL GLORIES
Dr. José Fco. López Alias
DIAGNÓSTICO
+ PRESUPUESTO GRATUITO
Rbla. del Poble Nou, 157-159 1º
08018 BCN TEL. 93 485 37 93

ÒPTICA traiver
des de 1953
C/. Pujades, 194 - Tel. 93 485 22 42 - 08005 Barcelona

francesc creixell
PERRUQUERS
C/. Ciutat de Granada, 63 baixos tel. 93 309 50 03 08005 BCN

Centre Clot de la Mel
+ de 10 anys d'experiència
Logopèdia Fisioteràpia
Psicologia Osteopatia
formats dels nostres aguts i d'altres
Espronceda 222 Tel. 93 307 05 42

Joan Valls
Tot en Moda Home
C/. Ramon Turró, 216
tel. 932 210 084

SABATERS DES DE 1870
Villarroya
Rambla Poblenou, 45
Tel. 93 485 27 90
08005 Barcelona

COPI RAPIT
Lope de Vega, 45 - TEL/FAX 93 300 3507 - 08005 BCN
PAPERERIA • FOTOCÒPIES
IMPRESSIÓ DIGITAL • ENQUADERNACIONS
PLASTIFICACIONS • SEGELLS DE GOMA
SERVEI DE FAX

**Bénédicte
Jacquemin
Leonard**

L'aire que respirem

Bénédicte Jacquemin Leonard és llicenciada en medicina per la Universitat Autònoma de Mèxic (2000), màster en ciències ambientals per la Universitat Autònoma de Barcelona (2005) i doctora en ciències de la vida i la salut per la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona (2007). L'octubre de 2009 es va convertir en investigadora junior de primera classe a l'Institut Nacional de Salut i de Recerca Mèdica (INSERM) a França. Des de 2011 Bénédicte treballa al Centre d'Investigació en Epidemiologia Ambiental (CREAL). A més la Bénédicte ha estat escollida per formar part del consell executiu de la secció europea de la Societat Internacional d'Epidemiologia Ambiental (ISEE). Bénédicte és veïna del Poblenou.

Ha basat la seva carrera professional en l'estudi de la contaminació atmosfèrica, en quina branca especialment?

Sóc epidemiòloga; per tant, estudio els efectes de la contaminació atmosfèrica en la salut. A grans trets: els meus estudis han analitzat els efectes de la contaminació en la salut respiratòria i les malalties cardiovasculars. I ara començo a investigar en el camp de la salut reproductiva. També estic posada en un nou projecte per estudiar els efectes de la contaminació en la cognició en els adults.

Què és la contaminació atmosfèrica?

La contaminació atmosfèrica es dona quan la gran quantitat dels compostos de l'aire es modifica. Hi ha dos grans grups de contaminants atmosfèrics: les partícules i els gasos. Les partícules es modifiquen segons l'àrea geogràfica i l'estació de l'any, i aquestes es classifiquen per la mida: com més petites més capaces d'entrar al nostre organisme. Els gasos relacionats amb la contaminació

atmosfèrica són el No2 i l'ozó.

Es pot relacionar la contaminació atmosfèrica amb la taxa de mortalitat?

I tant!, a més està comprovat. Durant els anys 50 a la ciutat de Londres el clima va canviar, va començar a ser més fred, en conseqüència els ciutadans van intensificar l'ús de la calefacció. Aquest fet va provocar pics de contaminació a la ciutat anglesa que van incrementar la taxa de mortalitat. Aquesta observació va motivar diferents estudis que ho comprovaren; l'exposició a la contaminació atmosfèrica provoca un increment de la taxa de mortalitat.

Però, viure al camp significa estar lliure de contaminació?

No, la contaminació atmosfèrica és continental. Hi ha contaminació a tot arreu: "long transport air pollution" (contaminació de gran abast). Al camp

Barcelona és una de les ciutats més contaminades d'Europa

Els efectes de la contaminació són una causa d'infart

Si volem ciutats sanes, hauran de ser sense presència de cotxes

Hauríem de seguir l'exemple d'Estocolm, on l'accés al centre de la ciutat amb transport privat està prohibit

hi ha un tipus de contaminació diferent, és conseqüència de l'ús de pesticides i dels grans nivells d'ozó, un gas que concentrat a l'atmosfera és perillós per a la salut humana.

Es pot relacionar el nivell socioeconòmic amb la contaminació atmosfèrica?

A Barcelona relacionar la contaminació amb el nivell socioeconòmic no s'ha comprovat pel fet que l'urbanisme de la ciutat no permet fer una generalització. Per exemple, a Pedralbes, una zona d'alt nivell econòmic, sí que és cert que té nivells més baixos de con-

taminació, però a l'Eixample, on les característiques socioeconòmiques són relativament semblants, el nivell de contaminació atmosfèrica és més alt.

Quines són les circumstàncies de la contaminació atmosfèrica a Barcelona?

Barcelona és una de les ciutats més contaminades d'Europa per tres raons: l'alta densitat de la població, el trànsit i la geografia; Barcelona està envoltada pel mar Mediterrani i per la serralada prelitoral i litoral. La brisa del mar impedeix que l'aire contaminat marxi del tot, es necessitaria un aire amb molta força per emportar-se l'aire contaminat.

Hi ha altres tipus de contaminació a part de l'atmosfèrica, com la lumínica, l'acústica... Es combinen?

La contaminació acústica, provocada pel soroll, té un pes considerable, un estudi recent demostra que aquesta ocasiona tants efectes a la salut com la contaminació atmosfèrica, ja que està relacionada amb el trànsit no ho hem d'oblidar. La contaminació lumínica és una nova àrea d'investigació.

Quins són els riscos més grans a què estan exposats els ciutadans de Barcelona?

Els efectes de la contaminació causen problemes aguts a la salut. Els més comuns estan relacionats amb la respiració, els ciutadans poden patir crisis pulmonars o problemes cardiovasculars com l'infart. A part, també ocasionen problemes crònics que poden anunciar infarts, problemes durant l'embaràs o la fertilitat.

Actualment, i precisament a Barcelona, s'ha fet un estudi que ha demostrat que els nens que estudien en escoles si-

tuades en zones més contaminades tenen un nivell cognitiu inferior que els que van a classe en zones menys contaminades.

A Barcelona s'ha iniciat la implantació del Pla de Mobilitat Urbana sostenible que vol reduir el trànsit de cotxes de la ciutat entre altres mesures amb la implantació de les superilles; de moment una al Poblenou, una altra a Sant Antoni... Què en pensa?

La solució seria impedir l'entrada de cotxes a la ciutat, però és complicat perquè la gent no és conscient dels problemes que ocasiona la contaminació. S'ha de promoure el transport públic i el desplaçament amb bicicleta, que a més a més és sa. Hauríem de seguir l'exemple d'Estocolm, on l'accés al centre de la ciutat amb transport privat està prohibit. Si volem ciutats sanes, hauran de ser sense la presència de cotxes.

L'any 2020 Barcelona prohibirà el trànsit dels cotxes més contaminants.

Aquesta proposta està bé però si volem posar fi a la contaminació s'han de prendre totes les mesures possibles alhora.

Què podem fer els ciutadans de Barcelona?

Tenim l'obligació de conèixer les propostes dels partits polítics i donar suport als que vulguin afavorir l'ecologia, aconseguir ciutats més sostenibles, amb campanyes per reduir l'ús dels cotxes i donar més oportunitats a la mobilitat col·lectiva dintre de la ciutat.

Raquel Ruiz Tebar

“Quan ja no esperaven els bombardejos van caure tres bombes en diagonal: al carrer Lope de Vega, al passatge, a la casa del costat, i a dins de Can Piquer”

Passatge Piquer: on les generacions es troben

“Visc a la rambla del Poblenou però el meu cor és al passatge Piquer”

“Casa meva és aquest passatge. Visc a la rambla del Poblenou però el meu cor és al passatge Piquer”. Són paraules de l’Albert Lluch, un dels veïns més antics del passatge Piquer. Actualment ja no hi viu, però va voler conservar la casa on va créixer, per veure-hi créixer allà els seus nets, amb la seva filla Cristina.

El passatge Piquer, situat al carrer Ramon Turró, entre els carrers de Lope de Vega i Espronceda, era la porta d’entrada dels treballadors a la fàbrica de Can Piquer, una de tantes indústries tèxtils que hi havia aleshores al Poblenou. S’estenia des del carrer Lope de Vega, i més enllà del carrer Espronceda, entre el carrer (passeig) de Taulat i Ramon Turró. El passatge, com molts altres del Poblenou, rep el nom de la família propietària de la fàbrica: Piqué, nom ara escrit amb una “r” final però que, segons

l’Albert Lluch, abans no hi era. És un passatge que, actualment, no té sortida, i acaba en una espècie de plaça, cosa que aporta certa tranquil·litat.

“La fàbrica era molt gran. Tenia una entrada principal al carrer Lope de Vega, però la majoria de treballadors entraven pel passatge”, explica l’Albert, que recorda el passatge i el carrer Ramon Turró amb un trànsit continu de gent: “Era dels carrers més transitats. Pensa que aquí al costat hi ha el mercat de la Unió, que sempre ha estat molt famós, encara que també dels més cars de Barcelona, juntament amb la Boqueria. Hi havia una dita popular que deia que els poblenovins érem més aviat tirant a pobres, però teníem un dels mercats més cars perquè tenim el morro fi”, diu, rient.

Heterogeneïtat, tolerància, solidarietat i amistat veïnal

I és que l’Albert ha nascut i ha crescut al passatge. Els seus pares van adquirir el terreny, que també pertanyia a la família Piquer, quan es van casar. “El meu pare era de la França xica. Quan es va casar vivien prop del carrer Bac de Roda, però ells volien fer-se una casa en condicions. Aleshores el meu pare va construir la casa, perquè els constructors d’aleshores feien l’estructura però allò gros s’ho havien de fer ells, ajudant-se entre els veïns”. I així es van construir

la majoria de cases que es veuen al passatge, a excepció de les noves construccions actuals.

La majoria de cases conserven encara avui l’estructura inicial: cases de planta baixa i pis, amb dues finestres exteriors, a banda i banda de la porta, que corresponen a dues habitacions. L’Albert explica que, a l’interior, hi havia el menjador, la cuina, el lavabo, alguna habitació més i, al fons, un petit pati on tenien alguns horts i animals: conills, gallines i colomins.

Antigament, recorda l’Albert, els veïns sortien a la fresca i a fer petar la xerrada. Quan arribava Sant Joan també celebraven la revetlla. “De fet, els nens del passatge guardàvem la llenya per fer la foguera rere la tanca de la fàbrica. Llançàvem els troncs pel damunt i els amagàvem allà fins al dia de la revetlla; si no, venien els xicots del carrer Lope de Vega i del carrer Espronceda i ens prenien la llenya per fer ells fogueres més grans”, recorda. Avui els infants que viuen al passatge també tenen un privilegi del qual no poden gaudir gaires nens poblenovins; el fet que el passatge no tingui sortida i tingui una plaça al final els dona una llibertat i seguretat inusual. Mentre passegem pel passatge surten les filles de la Cristina, que, de seguida, es troben amb altres nens per anar a jugar plegats: senyal que encara es mantenen els vincles i la vida

Veïns del passatge Piquer: l’Albert Lluch, i la seva filla Cristina, i les netes, Martina i Carlota; la Montse Marco i el seu pare Rogelio; les bessones del passatge, la Marina i la Gabriela Fernández; les dues Encarna, mare i filla, de la guarderia Cuchi Cuchi; el Rafa Biel i la Rosa Marina. Tota una família veïnal.

veïnal que l’Albert va viure quan era petit.

Ell encara recorda els veïns: “Sento certa nostàlgia. No tots els dies es pot recordar el passat i em venen al cap bons records. Recordo certs veïns. Hi havia una veïna el marit de la qual era guardaagulles de la Renfe. Tenia un hortet a prop de les vies del tren i, quan tornava, duia patates, tomàquets i verdura que els veïns li compraven. També hi havia un matrimoni que sempre anaven vestits com uns senyors i recordo la senyora, que solia espolsar-se la camisa de la pols que els nens aixecàvem, ja que aleshores el passatge no estava asfaltat. També un noi que estudiava per ser metge durant la república però que amb la guerra i el franquisme no va poder acabar els estudis. Era homosexual i va viure molts anys aquí al passatge amb la seva parella. Era molt bona persona i sempre ajudava qualsevol veí quan ens posàvem malalts. Era qui solia examinar-nos i anar a buscar les medicines. Una altra veïna que recordo era una dona vídua que anava sempre de negre i que semblava una àvia quan encara devia ser molt jove”.

La guerra civil i els bombardejos de Barcelona: bombes al passatge

Sovint són els fets més dolorosos els que uneixen les persones. I les guerres en són el màxim exponent. El passatge

Piquer va viure la guerra i els bombardejos de Barcelona del 1938. “Jo encara no havia nascut, però amb la meua germana ens portem deu anys i ella era petita aleshores. Els meus pares m’explicaven que solien anar al carrer Lope de Vega amb els veïns, a prop d’on hi ha la farmàcia Magrinyà hi havia un refugi i s’amagaven només sentir les sirenes. Amb el temps, però, s’hi van acostumar tant que no hi anaven i s’amagaven sota els llits fins que tot passava. Havien de fer pinya sí o sí, en aquests moments”, explica.

Però el que més recorda són dues anècdotes. “La meua germana era filla única encara durant la guerra. El meu pare l’estimava tant! Era la nineta dels seus ulls. Van tocar les sirenes i van haver de sortir corrents cap al refugi. Un cop allà la meua germana es va adonar que no duia la nina. I tant va dir-ho que el meu pare va arriscar-se, va sortir i va anar a buscar-li la nina”, diu. Posteriorment, quan els veïns ja no esperaven que els bombardejos afectessin la ciutat de Barcelona ni el Poblenou, van caure tres bombes, en diagonal: “La primera va caure al carrer Lope de Vega, la segona va caure a la casa del costat de la nostra. La meua mare ens explicava que es van trencar tots els vidres de casa i que l’escàndol va ser terrible. I la tercera bomba va caure dins de Can Piquer”, recorda.

Memòria viva de Can Piquer

Can Piquer va deixar d’existir pels volts de 1975, quan es va enderrocar. No obstant això, encara hi ha una escaleta que marca on hi havia el mur i l’entrada dels treballadors. Abans d’arribar a les darreres cases del passatge, que són clarament més modernes i construïdes a posteriori pels descendents Piquer, hi ha un espai a la paret de la darrera casa “antiga”. També una marca a terra que ens pot ajudar a imaginar que allà s’aixecava el mur, i la porta, i com entraven els treballadors, i veure els carros passar. Els carros que, diu l’Albert, duien: “glac i alfals”.

Quin futur espera al passatge Piquer? Una possibilitat és que acabi obrint-se al passeig Taulat, enderrocant el mur que ara tanca la plaça, i perdent l’essència i la tranquil·litat que ara tenen. De moment, i fent servir una mica la imaginació, encara podem remetre’ns a Can Piquer i recordar el passat obrer del nostre barri: les fàbriques al voltant del passatge, l’anar i venir de treballadors, les veïnes i veïns, els infants corrents i el caliu del barri que encara és.

Patricia Pujante

Parelles lingüístiques

Practicar idiomes tot coneixent gent del barri

Vols millorar el teu català i/o castellà o parlar en una llengua estrangera?

Vols connectar el món i el barri?

O potser ens vols ajudar en aquest projecte tan motivant?

Aquest és el lloc que busques!

Practicar idiomas conociendo a gente del barrio

¿Quieres mejorar tu catalán y/o castellano o hablar en una lengua extranjera?

¿Quieres conectar el mundo y el barrio?

¿O quizá nos quieres ayudar en este proyecto tan motivante?

¡Este es el sitio que buscas!

Contacte:

Centre Cívic Can Felipa (C/ Pallars, 277, 2a planta)

apropemnos.idiomes@gmail.com

Telèfon: 93 256 38 72

www.apropem-nos.org

Apropem-nos Poblenou

ConnectHort

Carrer Alaba, 24, 08005, Barcelona

<https://www.facebook.com/connectHortBarcelona/>
connecthort@gmail.com

Receptes del món

Un cop acaba d'explicar-me el plat tradicional del seu país d'origen, Nigèria, amb els ulls ben vius i oberts, disposada a fer-me'l i a ensenyar-me imatges d'altres cops que l'ha fet, la seva expressió canvia quan li pregunto per la seva història. La Joy em mira, s'emociona, els ulls se li omplen de llàgrimes i ara amb una veu fina, poruga i tremolant, diu: "Vaig arribar a Espanya en una pastera,

La Joy

allà vaig entendre que en un moment la teva vida es pot acabar". La Joy va néixer a l'estat d'Edo, Nigèria, i ara fa dotze anys va decidir canviar de vida amb el seu marit i la seva filla. Van anar de Nigèria al Marroc, on van embarcar-se fins a Cadis, en un viatge que qualifica de "terrorífic, ple de dolor, dolor perquè vaig veure la mort de molt a prop" i perquè sabia que tardaria a veure tres filles que es quedaven a Nigèria. Un cop la família a Espanya, van decidir acabar el viatge a Barcelona, concretament al Poblenou, on viuen.

Per a la Joy Barcelona ha representat l'esperança, una oportunitat per tornar a començar. Al barri del Poblenou la seva família ha crescut, ha tingut una

Sopa d'espinacs

Ingredients

Espinacs
Tomàquet
Ceba
Pebró vermell i verd

Pollastre
Oli
Sal i pebre

Elaboració del plat

En primer lloc posem a escalfar una olla plena d'aigua i un pessic de sal, i quan arrenca el bull hi tirem el pollastre. Mentrestant, tallem a trossos el pebró, la cebeta i el tomàquet i ho coem a la paella a foc lent amb un toc de sal i pebre. Un cop tenim el pollastre a punt i les verdures ben fetes, a la paella on les hem saltat hi tirem part del brou de pollastre i aquest ben esmicolat. Després hi afegim els espinacs, perquè es coquin i s'impreguin de tot el gust dels vegetals i el pollastre. Un cop cuits els espinacs, el plat ja està a punt per menjar. La Joy recomana acompanyar aquest plat amb arròs o puré de patata.

altra filla. També hi ha trobat feines esporàdiques per poder viure i ajudar la família de Nigèria. Tot ho explica en un castellà perfecte. "Viure a Barcelona és llibertat, llibertat per viure i llibertat per a ser dona". La Joy ara al matí fa un curs d'hostaleria, que està convençuda que li obrirà portes en el futur. A més, tota il·lusionada, explica que el barri li ha donat moltes oportunitats, com poder participar en petites fires al costat d'altres parades com al Traster de Can Ricart venent plats cuinats nigerians, l'elaboració dels quals l'omple de felicitat.

Raquel Ruiz Tebar

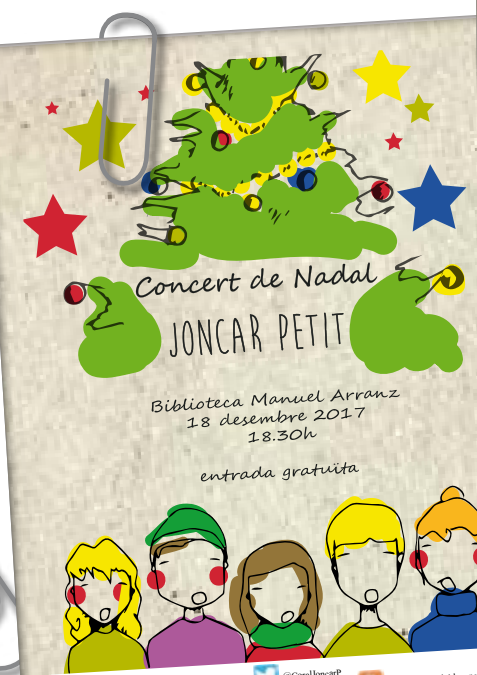
Si teniu una recepta amb història que us agradaria compartir, envieu-la a elpoblenou@elpoblenou.cat

¡Estamos de reformas en ConnectHort!

Tras el largo y calurosísimo verano, en ConnectHort nos hemos puesto manos a la obra para reformar la zona de huerto y conseguir un bancal ultraeficiente con un sistema de riego automático sin pérdidas y que consiga que nuestras plantas crezcan felices y sin estrés.

Todos los sábados por la mañana de 11 a 14 horas, nos juntamos unas cuantas personas amantes de la naturaleza y metemos las manos en la tierra. Desde quitar malas hierbas, hasta preparar semilleros, trasplantar aromáticas y fresas, plantar cientos de ajos, acondicionar la tierra, cubrir la superficie con paja... Cada mañana de sábado, ConnectHort es un hervidero de actividad. Incluso el otro día estuvo un grupo de teatro aficionado ensayando en nuestro escenario. Queremos tener preparado cuanto antes el bancal modelo para plantar ya mismo las verduras de invierno, que en nuestro huerto no es frío, ya que está rodeado por una valla y nos da el sol todo el día..., ¡es por eso que se está tan bien aquí, tenemos un microclima especial! Pronto empezarán a asomar las habas, las cebollas, los puerros, las remolachas, las espinacas...

Los vecinos del Poblenou están más que invitados a venir a conocernos los sábados por la mañana. Cuantos más seamos, más días podremos abrir las puertas y más cosas podremos hacer. Recordad que ConnectHort es mucho más que un huerto. Es un espacio abierto a todos y las posibilidades son enormes. ¿Nos vemos en ConnectHort?

Portes obertes

2018-2019

Educació Infantil - **3, 17, 24 de febrer del 2018 - 11 h**

Educació Primària - **24 de febrer del 2018 - 12 h**

Educació Secundària - **3 de març del 2018 - 11 h**

Confirmar assistència al 93 225 13 24 / info@voramar.cat
o formulari en línia a www.voramar.cat

www.voramar.cat

info@voramar.cat

T. 93 225 13 24 - C/ Ramon Turró, 130 - 08005 Barcelona

